

нали настрана. Цариградскиѣ българи подали прошение до Екзарха, съ което искали да бжде допуснатъ въ Екзархията поне Г. Кръстевичъ, като лице компетентно по църковния въпросъ. „Напрѣдъкъ“ не одобрява прощението, защото въ екзархийския мирски съветъ участвували законни народни избраници. Ако не вървѣли добре работитѣ на Екзархията, за това не били виновни народнитѣ избраници, а самиятъ характеръ на българина, „непросвѣтенитѣ и необлагороденитѣ наши духове“ (бр. 17, г. IX, 1874). Не одобрява поведението на „Вѣкъ“, който съ своитѣ безогледни критики срещу върховния църковенъ институтъ и сѣществувания въ него редъ разклащаль устоитѣ на българската църква и услужвалъ на враговетѣ на българското племе. Горещата защита, която „Напрѣдъкъ“ прави на Екзархията, дава поводъ на противникитѣ му да го смѣтатъ за нейно слѣпо оръжие. Тѣзи обвинения, обаче, едва ли може да се смѣтатъ за основателни, тъй като „Напрѣдъкъ“ не единъ пѣтъ критикувалъ работитѣ на Екзархията, дори често упрѣквалъ „Источно врѣме“ за безусловната подкрепа, която ѣ оказвалъ. „Напрѣдъкъ“ поддържалъ разбирането на преодоляващата частъ отъ българския народъ, която искала да не се обръща внимание на схизмата, а да се работи за здравето устройство на българската църква.

„Напрѣдъкъ“ обстойно се занимава и съ въпроситѣ на народното образование и възпитание. Изказва съжаленията си, че българитѣ не умѣли да уредятъ нито училищата си, нито общинитѣ си. Учителитѣ трѣбвало всецѣло да се отдадатъ на просвѣтата на народа, на възпитанието на младежта. Заслужава да се отбележатъ публикуванитѣ въ вестника писма на С. С. Бобчевъ отъ Велесъ, Воденъ, Прилепъ, Охридъ и др., въ които се изказватъ ценни мисли за устройството на българското учебно дѣло въ Македония, както и по какъвъ начинъ да се води най-умѣстно пропагандата противъ гърцитѣ. Изобщо училищата трѣбвало да се стегнатъ, реорганизируютъ, поставятъ на солидна база.

Отбелязва редовно фазитѣ, презъ които минава Херцеговинското въстание, бунта въ Стара-Загора, приключенията въ Солунъ, и се старае нѣкакъ прикрито да обясни тѣзи вълнения съ непоносимото вътрешно положение, съ държането на покварената турска администрация. Не е моголъ, естествено, открито да одобри движението, но не пощадява и турскитѣ власти, които заради нѣколко десетки виновници, гнетятъ цѣлото население. Одобрява фермана отъ 30/11 ноемврий 1875 г. за реорганизация на администрацията, за отдѣляне на изпълнителната отъ сѣдебната властъ, за реформиране на данъчната система и пр. Не се минало дълго, обаче, и той станалъ тълкувателъ на разочарованието на народа отъ прилагането на реформитѣ, което